

מאי 2012 – ארדיבהשת 1391 לשבוע שבין 9/5/11 – 16/5/12. עורך: ד"ר רז צימט

במוקד אירועי השבוע

- ✓ איראן מפגינה נחישות ערב חידוש שיחות הגרעין בבגדאד.
- ✓ מזכרונותיו של ראש צוות המו"מ הגרעיני לשעבר: חסן רוחאני חושף פרטים חדשים על מדיניות הגרעין של איראן
- ✓ מחריפה המתיחות במפרץ הפרסי: תגובות איראניות חריפות ליוזמת האיחוד בין ערב הסעודית ובחריין
- ✓ פרשת סלמאן רושדי גרסת 2012: שאהין נג'פי והשיר שהרגיז את אנשי הדת השיעים
- ✓ מגבלות חדשות על השימוש בשרתי דוא"ל זרים.

איראן מפגינה נחישות ערב חידוש שיחות הגרעין בבגדאד

ערב שיחות הגרעין בין איראן למערב הצפויות להתחדש ב-23 במאי בבגדאד מפגינים בכירים ואמצעי התקשורת באיראן נחישות ותובעים ממדינות המערב לשנות את גישתן העוינת כלפי הרפובליקה האסלאמית.

סעיד ג'לילי, מזכיר המועצה העליונה לביטחון לאומי וראש צוות המשא ומתן הגרעיני, הזהיר השבוע את מדינות המערב, כי הצהרות בלתי-מועילות ערב השיחות בבגדאד עלולות לסכן את הצלחתן. בפגישה עם ראש ממשלת צרפת לשעבר, מישל רוקאר, שביקר השבוע בטהראן, הצהיר ג'לילי, כי תם עידן "אסטרטגיית הלחצים" נגד איראן. דובר משרד החוץ, ראמין מהמאנפרסת, קרא, אף הוא, למדינות המערב לאמץ גישה חיובית יותר כלפי איראן ואמר, כי מדיניות הלחצים לא תוביל לתוצאות רצויות.

עמדתה הנחושה של איראן ניכרה גם במאמרי מערכת, שהתפרסמו בעיתונות השמרנית. במאמר מערכת פרי-עטו של יאדאללה ג'ואני, ראש המחלקה הפוליטית במשמרות המהפכה, שהתפרסם ביומון ג'ואן, נכתב, כי המערב הוא שצריך לנצל את שיחות בגדאד על מנת להיחלץ מהמבוי הסתום אליו נקלע.

מדינות המערב ממשיכות, לדבריו, להתעלם מהמציאות המשתנה ומהשינוי שחל במעמדה של איראן. העם האיראני בטוח כיום ביכולתו להתגבר על הקשיים והאיומים ומדינות המערב הן שניצבות מנקודת מבטה של איראן בפני מבוי סתום וצריכות לנצל את ההזדמנות כדי להיחלץ ממנו ולכפר על טעויות העבר שלהן.

היומון רסאלת תבע ממדינות המערב לשנות את גישתן כלפי איראן והביע ספק רב ביחס לכוונותיהן. היומון טען, כי הצהרות חלק ממנהיגי המערב מעידות על כך, שלא ניתן לסמוך על הבטחותיהם, וכי הציבור האיראני אינו חושש מכישלון השיחות, כיוון שהוא כבר התרגל להתנהלותו העוינת של המערב.

הדיווחים, שהתפרסמו השבוע בנוגע לפעילות גרעינית צבאית המתנהלת במתקן בפארצ'ין, הוצגו באיראן כעדות נוספת לניסיון מערבי להגביר את הלחץ על איראן ערב חידוש המשא ומתן הגרעיני. התקשורת האיראנית טענה, כי מדובר בטענות ישנות, שהופרכו בעבר על-ידי הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית ונועדו להפעיל לחץ על איראן.

מזכרוניתו של ראש צוות המו"מ הגרעיני לשעבר: חסן רוחאני חושף פרטים חדשים על מדיניות הגרעין של איראן

ד"ר חסן רוחאני, ששימש כמזכיר המועצה העליונה לביטחון לאומי בתקופת כהונתם של הנשיאים רפסנג'אני וח'אתמי וכראש צוות המשא ומתן הגרעיני במחצית הראשונה של העשור הקודם פרסם לאחרונה את ספרו החדש: "הביטחון הלאומי ודיפלומטיית הגרעין". לרגל פרסום הספר העניק רוחאני ריאיון מפורט לכתב העת מהרנאמה, שבו התייחס למספר סוגיות הקשורות למדיניות החוץ ולאסטרטגיית הגרעין של איראן בעשור האחרון.

בהתייחסו לפסק ההלכה, שהוציא המנהיג העליון בנוגע לאיסור על פיתוח ושימוש בנשק גרעיני, ציין רוחאני, כי איסור זה הועלה על-ידי ח'אמנהאי לראשונה במהלך דרשת יום השישי, שנשא בראשית נובמבר 2004, ערב שיחות פאריס בין איראן למדינות אירופה. פסק הלכה זה הוצג, לדברי רוחאני, בפני האירופאים במהלך השיחות כעדות לכך, שאיראן אינה חותרת לנשק גרעיני. האירופאים הבינו את משמעותו ואף הציעו לתקפו במסגרת חקיקה באיראן, יוזמה שלא יצאה בסופו של דבר לפועל.

רוחאני טען, כי עמדת ארצות-הברית הייתה הסיבה המרכזית לכישלון המשא ומתן, שניהלה איראן עם נציגי אירופה במחצית העשור הקודם. האירופאים עצמם הודו, לדבריו, שהאמריקאים לא איפשרו להם להגיע להסכמה עם האיראנים. רוחאני ציין בריאיון, כי הוא עצמו תמך בשילוב האמריקאים בשיחות הגרעין וכי הנשיא לשעבר, ג'ורג' בוש הביע את הסכמתו למשא ומתן עם איראן, אך המשטר בטהראן החליט שלא לשאת ולתת עם ארצות-הברית.

רוחאני התייחס להשפעת הפעלת מתקן המרת האורניום באצפהאן בשנת 2005 על המשא ומתן הגרעיני. הוא ציין, כי איראן עדכנה את האירופאים מראש בכוונתה להפעיל את המתקן והופתעה מהתגובה המערבית החריפה להפעלתו. האירופאים לא הביעו, לדבריו, התנגדות עקרונית להפעלת המתקן, אך לא יכלו להגיע להסכמה עם האיראנים בשל התנגדות ארצות-הברית להסדר עם ממשל ח'אתמי, שהיה בשלהי כהונתו.

בהתייחסו למעורבות הממשלה בקביעת אסטרטגיית הגרעין אמר רוחאני, כי הממשלה אינה מעצבת את מדיניות הגרעין הכוללת אך יש לה תפקיד חשוב בניהולה. חילופי ממשלה עשויים, לדבריו, להביא לשינוי גם באסטרטגיה ולא רק בטקטיקה. הוא הדגיש, עם זאת, כי קיים קונצנזוס באיראן ביחס לתוכנית הגרעין וכי עמדת איראן בסוגיה זו לא תשתנה גם אם ייבחר נשיא אחר.

במקביל לריאיון זה פרסם בסוף השבוע שעבר היומן תהראן אמרוז קטע מספרו החדש של רוחאני העוסק בפגישתו הראשונה עם הנשיא אחמדינז'אד זמן קצר לאחר בחירתו כנשיא בשנת 2005. במהלך הפגישה הנחה הנשיא את רוחאני לדבר עם מזכ"ל סבא"א ולהציע לו, שאיראן תממן את כל תקציב הסוכנות על מנת לשחררה מהשפעה מערבית. רוחאני השיב לנשיא, כי הדבר אינו אפשרי ואמר לו, כי אם הוא מעוניין להוציא הנחיות ללא התייעצות עימו, עדיף שימנה מזכיר חדש ל"מועצה העליונה לביטחון לאומי".

מחריפה המתיחות במפרץ הפרסי: תגובות איראניות חריפות ליוזמת האיחוד בין ערב הסעודית ובחרין

היוזמה להקמת איחוד פוליטי חדש בין מדינות המפרץ הפרסי ובראש וראשונה בין ערב הסעודית לבחרין הביאה השבוע לתגובות חריפות באיראן. מנהיגי מועצת שיתוף הפעולה המפרצי התכנסו ביום שני (14 מאי) בריאד על מנת לדון בלוח זמנים להקמת הגוש הפוליטי החדש.

בתגובה ליוזמה זו פרסמו חברי המג'לס הצהרה מיוחדת המגנה בתוקף את התוכנית. בהצהרה נאמר, כי על שליטי ערב הסעודית ובחרין לדעת, כי תוכניתם תחזק את אחדות העם בבחרין נגד כוחות הכיבוש בארצם ותוביל להתפשטות ההתקוממות העממית מבחרין לערב הסעודית. יו"ר המג'לס, עלי לאריג'אני, הצהיר במהלך דיון במג'לס, כי ערב הסעודית תתקשה לבלוע את בחרין וכי התנהלות שתי המדינות תשפיע עליהן לרעה.

אמצעי התקשורת באיראן מתחו ביקורת חריפה על תוכנית האיחוד בין ערב הסעודית לבחרין ודיווחו בהרחבה על ההתנגדות לתוכנית בקרב אזרחי בחרין. האתר תאבנאכ טען, כי התוכנית מאיימת על ביטחונה הלאומי של איראן, והזהיר, כי זו לא תוכל להמשיך בשתיקתה לנוכח ניסיונות ערב הסעודית לשנות את הסטטוס-קוו באזור.

היומון ג'מהורי-י אסלאמי תקף, אף הוא, בחריפות את תוכנית האיחוד וטען כי מדובר במזימה מסוכנת, שנועדה להציל את שליטי בחרין מהמהפכה העממית בארצם. במאמר מערכת, שהתפרסם תחת הכותרת "ניסיונות התמנון לבלוע את בחרין", נטען, כי ניסיונות האיחוד בין ערב הסעודית לבחרין יגבירו את נחישות אזרחי בחרין להפיל את שלטון משפחת אל-ח'ליפה ויובילו להתפשטות ההתקוממות העממית לערב הסעודית.

פרשת סלמאן רושדי גרסת 2012: שאהין נג'פי והשיר שהרגיז את אנשי הדת השיעים

חיוו של שאהין נג'פי, יוצר, זמר וראפר איראני המתגורר בשנים האחרונות בגרמניה, נתונים בסכנה בעקבות קריאות באיראן להוציאו להורג בשל שיר שנוי במחלוקת שהוציא לאחורונה.

שירו נקי (Naghi), שהופץ ב-Youtube, מהווה לטענת חוגים דתיים באיראן פגיעה בכבוד האימאם העשירי, עלי אל-האדי המכונה אלנקי, הנחשב על-פי האמונה השיעית לסבו של האימאם השנים-עשר, האימאם הנעלם. גם התמונה המופיעה בסרטון השיר ב-Youtube עוררה את זעמם של אנשי הדת. בתמונה מופיע מסגד המזכיר בצורתו את קבר האימאם השמיני רזא בעיר משהד, כשהוא מעוצב בצורת חזה נשי ועליו מתנוסס "דגל הגאווה".

את ההשראה לשירו החדש קיבל נג'פי, ככל הנראה, מדף סאטירי, שנפתח במאי 2011 בפייסבוק תחת הכותרת: "המערכה לאזכור האימאם אל-נקי לשיעים". דף זה, שזכה כבר ליותר מ-17,000 "לייקים", מכיל תכנים סאטיריים וביקורתיים ביחס לאמונות השיעיות, ובעיקר ביחס לאימאמים השיעים.

שני אנשי דת בכירים, איתאללה צאפי גלפאיגאני ואיתאללה נאצר מכארם-שיראזי, פסקו בימים האחרונים, כי מי שפוגע בכבוד האימאם העשירי הוא בבחינת כופר. בעקבות פרסום שירו החדש של נג'פי החלה גם מערכה ציבורית באינטרנט הקוראת להוצאתו להורג. האתר שיעה אונליין קרא להוציא את הזמר להורג באשמת כפירה ואף הציע פרס כספי על סך 100,000 דולר למי שיעשה זאת. המערכה סביב שירו החדש של נג'פי התרחבה גם לרשת הפייסבוק. במהלך השבוע נפתחו כמה דפי פייסבוק הקוראים לחסלו ואילו עמוד הפייסבוק של נג'פי הוצף במסרים בעדו ונגדו.

נג'פי, יליד 1980, היגר בשנת 2005 לגרמניה, לאחר שלא הצליח לפעול באופן חופשי באיראן בשל מגבלות, שהטילו השלטונות על פעילותו המוסיקלית. הוא כותב ומבצע שירים העוסקים במגוון נושאים פוליטיים וחברתיים.

מגבלות חדשות על השימוש בשרתי דוא"ל זרים

שר התקשורת, רזא תקיפור, פרסם בשבוע האחרון שורת הנחיות המטילות מגבלות חדשות על השימוש בשרתי דוא"ל זרים, ובהם: Yahoo, Hotmail, Gmail ו-MSN. במכתב, ששלח השר לנגיד הבנק המרכזי, מחמוד בהמני, נאסר על הבנקים המסחריים לשלוח או לקבל הודעות דוא"ל

אל/מאת כתובות המקושרות לשרתי דוא"ל זרים. הנחיה דומה נשלחה גם לחברות ביטוח, למפעילי טלפונים סלולאריים, לאוניברסיטאות ולחברות ממשלתיות. משמעות ההנחיה היא, כי אזרחים איראנים לא יוכלו לקבל שירותי דוא"ל, כגון: פירוט חשבוניותיהם, ממוסדות ממשלתיים אלא אם כן יפתחו כתובת דוא"ל חדשה באמצעות שרת דוא"ל פנימי. במקביל הנחה שר התקשורת את כל משרדי הממשלה והארגונים הממשלתיים לעשות שימוש בלעדי באתרים המסתיימים בסימת ir. בעקבות האיסור על שימוש בשירותי ספקי הדוא"ל הזרים פרסם הארגון לטכנולוגיית מידע את רשימת ספקי הדוא"ל הפנימיים, שניתן להשתמש בשירותיהם.

הנחיות השר המערימות קשיים רבים בפני אזרחי המדינה המבקשים ליצור קשר עם מוסדות וארגונים ממשלתיים עוררו ביקורת חריפה. יו"ר ועדת התקשורת של המג'לס, עלי מטהרי, אמר השבוע, כי הנחית השר לאסור על שימוש בשרתי דוא"ל זרים אינה חוקית וכי הגורמים היחידים המוסמכים לפרסם הנחיות כאלה הם "מועצת הסייבר העליונה" והמג'לס.

היומון הרפורמיסטי שרק טען, כי במקום להוציא הנחיות האוסרות על שימוש בשרתי דוא"ל זרים, צריכה הממשלה לנקוט במהלך הדרגתי הכולל, בין היתר, הקמת תשתית טכנית מתאימה, גיוס המגזר הפרטי להרחבת תשתית הדוא"ל הפנימית, הקמת חברת תמיכה וביצוע שלב ניסוי.

הנחיות שר התקשורת החדשות נועדו לעודד את אזרחי איראן לפתוח חשבונות דוא"ל פנימיים במסגרת המאמץ הלאומי לקדם הקמת רשת אינטרנט לאומית פנימית ושירותי דוא"ל נפרדים. בחודש פברואר האחרון חסמו שלטונות איראן את הגישה לשירותי חברות Google ו-Yahoo, ובכללם לשירותי הדוא"ל שלהם. בכירים איראנים שבו והצהירו בחודשים האחרונים, כי שירותים אלה משמשים את אויבי איראן לאיסוף מידע על המתרחש במדינה.

איראן מפגינה נחישות ערב חידוש שיחות הגרעין בבגדאד

ערב שיחות הגרעין בין איראן למערב הצפויות להתחדש ב-23 במאי בבגדאד מפגינים בכירים ואמצעי תקשורת באיראן נחישות ותובעים ממדינות המערב לשנות את גישתן העוינת כלפי הרפובליקה האסלאמית.

סעיד ג'ילי (Sa'id Jalili), מזכיר "המועצה העליונה לביטחון לאומי" וראש צוות המשא ומתן הגרעיני, הזהיר השבוע את מדינות המערב, כי הצהרות בלתי-מועילות ערב השיחות בבגדאד עלולות לסכן את הצלחתן. בפגישה עם ראש ממשלת צרפת לשעבר, מישל רוקאר, שביקר השבוע בטהראן, הצהיר ג'ילי, כי תם עידן "אסטרטגיית הלחצים" נגד איראן. איראן אימצה, לדבריו, גישה הגיונית ביחס למשא ומתן והיא מצפה כעת ממדינות המערב לנקוט בצעדים, שירכשו את אמון העם האיראני (מהר, 13 מאי).

דובר משרד החוץ, ראמין מהמאנפרסת (Ramin Mehmanparast), קרא, אף הוא, למדינות המערב לאמץ גישה חיובית כלפי איראן במהלך השיחות הקרובות. במסיבת העיתונאים השבועית שלו אמר מהמאנפרסת, כי מדיניות הלחצים לא תוביל לתוצאות רצויות וכי אם יפגין המערב נכונות לשתף פעולה עם איראן, תנקוט אף היא בגישה דומה והדבר ישרת את האינטרסים של שני הצדדים (פארס, 14 מאי 2012). גם חבר ועדת המג'לס לביטחון לאומי ולמדיניות חוץ, חשמתאללה פלאחתפישה (Hashmatollah Falahatpisheh), ביטא עמדה נחושה כלפי המערב והזהיר, כי כל דרישה מצד המערב להשעיית העשרת האורניום תוביל לכישלון המשא ומתן (פארס, 12 מאי 2012).

עמדתה הנחושה של איראן ניכרה השבוע גם במאמרי מערכת, שהתפרסמו בעיתונות השמרנית. במאמר מערכת פרי-עטו של יאדאללה ג'ואני (Yadollah Javani), ראש המחלקה הפוליטית במשמרות המהפכה, שהתפרסם ביומון ג'ואן (Javan), נכתב, כי המערב הוא שצריך לנצל את שיחות בגדאד על מנת להיחלץ מהמבוי הסתום אליו נקלע. השיחות בבגדאד הן בעלות חשיבות רבה, טען ג'ואני, כיוון שהן יבהירו האם השינוי, שניכר בגישת המערב במהלך שיחות איסטנבול, הוא מהותי או טקטי.

הצהרותיהם והתנהלותם של בכירים אמריקאים ואירופאים ביחס לאיראן בימים האחרונים מעידות, לדברי ג'ואני, כי המערב ממשיך במדיניותו הקודמת. הלחצים, שמפעילה ארצות-הברית על מדינות שונות שלא לרכוש נפט איראני, הצהרת שר החוץ הגרמני לפיה תוכנית הגרעין האיראנית מהווה "סכנה גדולה" וביקור שרת החוץ של האיחוד האירופי, קתרין אשטון, בישראל מחזקים את החשש, שהמערב ממשיך להתייחס למשא ומתן עם איראן כאמצעי להפעיל עליה לחץ.

מי שצריך לנצל את ההזדמנות החדשה לקידום המשא ומתן בין איראן לקבוצת המדינות 5+1 הן מדינות המערב. מאמצי המערב בעשור האחרון למנוע מאיראן להפוך למדינה גרעינית נכשלו ואיראן שולטת כיום במעגל הדלק הגרעיני ונהנית ממעמד חזק מאי פעם באיזור ובעולם. מדינות המערב ממשיכות להתעלם מהמציאות המשתנה, טען ג'ואני. בעקבות המהפכה האסלאמית ולנוכח ההתקדמות הגרעינית, ההתעוררות האסלאמית והמשבר במערב עבר העם האיראני מהפך והוא נהנה כיום מביטחון עצמי ובטוח יותר מאי פעם ביכולתו להתגבר על הקשיים, האיומים והסנקציות. המערב הוא שניצב מנקודת מבטה של איראן בפני מבוי סתום והוא שצריך לנצל את שיחות בגדאד כהזדמנות לאמץ גישה מציאותית יותר ביחס לאיראן. השיחות יכולות לספק למדינות המערב הזדמנות לכפר על טעויות העבר, לפתוח בפניהן את הדלת לדיאלוג ולשיתוף פעולה עם איראן ולחלץ מהמבוי הסתום הניצב בפניהן (ג'ואן, 13 מאי 2012).

היומון רסאלת (Resalat) תבע ממדינות המערב לשנות את גישתן כלפי איראן והביע ספק ביחס לכוונותיהן. משנת 2003 אימץ המערב גישה כוחנית כלפי איראן ודחה את הצעדים בוני האמון מצידה, נכתב במאמר שהתפרסם תחת הכותרת: "הסתכלות ריאלי לשיחות בגדאד". בשיחות איסטנבול הושגו הסכמות בין איראן לנציגי המערב, שהכירו בזכויותיה והסכימו לנהל את המשא ומתן במסגרת ה-NPT. הצהרותיהם של חלק ממנהיגי המערב מעידות, עם זאת, כי לא ניתן לסמוך על הבטחותיהם. איראן הוכיחה את רצונה הטוב באמצעות פסק ההלכה, שפרסם המנהיג העליון בנוגע לאיסור על

שימוש בנשק גרעיני, ובהימנעותה משימוש בנשק כימי נגד עיראק במהלך המלחמה בין שתי המדינות. עתה הגיע תורן של מדינות המערב לנקוט בצעדים בוני אמון כלפי איראן ולעצור את הסנקציות והאיזמים. הציבור האיראני אינו חושש, לטענת רסאלת, מכישלון השיחות בבגדאד, כיוון שהוא כבר התרגל להתנהלות המערבית כלפי ארצו (רסאלת, 14 מאי 2012).

הדיווחים, שהתפרסמו השבוע בנוגע לפעילות גרעינית צבאית במתקן בבסיס בפארצ'ין (Parchin), הוצגו על-ידי איראן כעדות נוספת לניסיון מערבי להפעיל לחץ על מנהלי המשא ומתן האיראנים ערב חידוש השיחות בבגדאד.

האתר תאבנאכ (Tabnak) טען, כי מדובר בטענות הנשמעות מזה 9 שנים וכי בשני ביקורים, שקיימו פקחי הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית (סבא"א) בפארצ'ין, לא נמצאה כל הוכחה לפעילות גרעינית במקום. הדיווחים בנוגע לפעילות בבסיס זה שבים ומתפרסמים לקראת שיחות בין איראן לנציגי המערב או קיום פגישות סבא"א בנוגע לתוכנית הגרעין האיראנית וכל מטרתם היא לשמש תירוץ להפעלת לחץ על איראן (תאבנאכ, 14 מאי 2012).

גם הפרשן המדיני, חסן בהשתיפור (Hassan Beheshtipour), טען בריאיון, שהעניק לאתר "פרארו" (Fararu), כי הדיווחים בנוגע לפעילות גרעינית בפארצ'ין אינם חדשים ומהווים ביטוי להמשך המערכה הפסיכולוגית וההסברתית מצד אמצעי התקשורת המערבית נגד איראן בניסיון להשפיע על תוצאות המשא ומתן. מדובר בדיווחים ישנים, שהתפרסמו כבר בעבר ונידחו על-ידי איראן. הוא ציין, כי איראן כבר התירה לפקחי סבא"א לבקר במתקן, ואין כל סיבה, שהיא תסכים לחשוף מתקן צבאי רגיש בפני הפקחים, שכבר הוכיחו שהם אינם מסוגלים לשמור על סודות, רק כדי להפגין את כוונותיה הטובות (פרארו, 14 מאי 2012).

מדיכרונותיו של ראש צוות המו"מ הגרעיני לשעבר: חסן רוחאני חושף פרטים חדשים על מדיניות הגרעין של איראן

ד"ר חסן רוחאני (Hassan Rouhani), ששימש כמזכיר "המועצה העליונה לביטחון לאומי" בתקופת כהונתם של הנשיאים עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני (Ali-Akbar Hashemi Rafsanjani, 1989-1997) ומחמד ח'אתמי (Mohammad Khatami, 1997-2005), וכראש צוות המשא ומתן הגרעיני של איראן במחצית הראשונה של העשור הקודם פרסם לאחרונה את ספרו החדש: "הביטחון הלאומי ודיפלומטיית הגרעין".

לרגל פרסום הספר העניק רוחאני ריאיון מפורט לכתב העת מהרנאמה (Mehrnameh), שבו התייחס לסוגיות שונות הקשורות למדיניות החוץ ולאסטרטגיית הגרעין של איראן בעשור האחרון.

בהתייחסו לפסק ההלכה, שהוציא המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, בנוגע לאיסור על פיתוח נשק גרעיני ועל שימוש בו, ציין רוחאני, כי איסור זה הועלה על-ידי ח'אמנהאי לראשונה במהלך דרשת יום השישי, שנשא באוניברסיטת טהראן בראשית נובמבר 2004, ערב שיחות פאריס בין איראן למדינות אירופה. פסק הלכה זה הוצג, לדברי רוחאני, בפני האירופאים במהלך שיחות פאריס כעדות לכך, שאיראן אינה חותרת לנשק גרעיני. רוחאני ציין בפני האירופאים, שפסק ההלכה חשוב עבור איראן יותר מאשר האמנה למניעת תפוצת נשק גרעיני (NPT) ו"הפרוטוקול הנוסף" של הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית (סבא"א). האירופאים הבינו, לדבריו, את משמעות פסק ההלכה ואף הציעו לתקפו במסגרת חקיקה באיראן, יוזמה שלא יצאה בסופו של דבר לפועל.

רוחאני טען, כי הסיבה המרכזית לכישלון המשא ומתן, שניהלה איראן עם נציגי אירופה במחצית העשור הקודם, היא עמדת ארצות-הברית, שחתרה להכשילו. האירופאים עצמם הודו, לדבריו, שהאמריקאים לא איפשרו להם להגיע להסכמה עם האיראנים. הוא מספר, כי כאשר נסע בשנת 2006 (לאחר שפרש מתפקידו כמזכיר "המועצה העליונה לביטחון לאומי") לברלין, הוא נפגש עם שר החוץ הגרמני לשעבר, יושקה פישר, שאמר לו כי היה ניתן להגיע להסכם עם האיראנים, אך האמריקאים מנעו זאת באמצעות הפעלת לחץ על מדינות אירופה שניהלו את המשא ומתן.

רוחאני ציין בריאיון, כי הוא עצמו תמך בשילוב האמריקאים בשיחות הגרעין. הוא אמר, כי השווה את ניהול המשא ומתן עם האמריקאים לנהיגה ב"מרצדס בנץ" לעומת משא ומתן עם מדינות אירופה הדומה לנהיגה בפיכאן (רכב מתוצרת איראן) ולמשא ומתן עם המדינות הבלתי-מזדהות הדומה לרכיבה באופניים.

הוא סיפר, כי בשנת 2004 התקשר אליו מזכ"ל סבא"א, מחמד אל-בראדעי, מווישינגטון וביקש להגיע לטהראן בדחיפות על מנת להיפגש עימו באופן אישי. במהלך השיחה עדכן אל-בראדעי את רוחאני בפרטי שיחתו עם נשיא ארצות-הברית דאז, ג'ורג' בוש. אל-בראדעי אמר לבוש, כי האמריקאים צריכים להצטרף למשא ומתן הגרעיני על מנת לפתור את הסוגיה. בוש אמר לו, שצריך לפתור את כלל הבעיות הקשורות ליחסי איראן עם המערב ולא רק את סוגיית הגרעין והביע נכונות לנהל את המשא ומתן עם איראן באופן אישי. מזכ"ל סבא"א אמר לרוחאני, שמדובר בהזדמנות טובה ושעל איראן למנות אדם שינהל את המשא ומתן עם ארצות-הברית. המשטר בטהראן קיבל, עם זאת, החלטה שלא לשאת ולתת עם ארצות-הברית. האמריקאים לא רצו, להערכת רוחאני, שהאירופאים יפתרו את סוגיית הגרעין החשובה כל כך בעצמם ופעלו, לפיכך, להכשלת המשא ומתן בין איראן לנציגי אירופה.

בהמשך הריאיון התייחס רוחאני לקשרים בין איראן לערב הסעודית ולעמדת מדינות ערב בנוגע למשא ומתן הגרעיני. הוא ציין, כי בקרב ההנהגה האיראנית הייתה הסכמה מלאה, שאיראן צריכה לקיים קשרים טובים עם ערב הסעודית. בשנת 1998 נסע רוחאני לראשונה לריאד והגיע עם הסעודים להסכם. בשנת 2005 נסע רוחאני שוב לערב הסעודית והגיע להסכמה על הקמת ארבע ועדות משותפות לשתי המדינות. כאשר סיים את תפקידו ב"מועצה העליונה לביטחון לאומי" פסקו, לדבריו, המגעים עם הסעודים ואף ועדה לא הוקמה בסופו של דבר. הוא ציין, כי הערבים ניסו להכשיל את המשא ומתן בין איראן למערב, כיוון שרצו לשמור על איזון בין איראן לעולם הערבי. לאחר הפלת המשטר בעיראק ומשטר הטאלבאן באפגניסטאן, התחזק מעמדה של איראן והערבים לא היו מרוצים מכך. הם ניסו, לפיכך, להגביר את הלחץ על איראן בסוגיית הגרעין.

רוחאני דן בריאיון גם בהחלטה, שהתקבלה בתקופת ממשלת אחמדינז'אד לשלב מדינות נוספות, ובראשן: רוסיה, סין, תורכיה וברזיל במשא ומתן הגרעיני. הוא ציין, כי הוא עצמו לא תמך בשילוב רוסיה וסין במשא ומתן, כיוון שגם הרוסים אינם מעוניינים שלאיראן יהיה מעגל דלק גרעיני עצמאי. הוא לא האמין, שניתן לפתור את בעיית הגרעין באמצעות הישענות על סין ורוסיה. הפניה לרוסיה ולסין לא נידונה, לדבריו, על-ידי "המועצה העליונה לביטחון לאומי" והוא שמע על כך לראשונה בריאיון טלוויזיוני, שהעניק מחליפו בתפקיד מזכיר המועצה, עלי לאריג'אני. בנוגע לשילוב תורכיה וברזיל במשא ומתן ציין רוחאני, כי הוא אינו סבור, שתורכיה יכולה לשחק תפקיד מרכזי בסוגיית הגרעין וכי קיימת רגישות במעורבותה בסוגיה זו לנוכח היותה שכנתה של איראן והצורך לקיים ביניהן מאזן כוחות. ברזיל ודרום-אפריקה יכולות, לעומת זאת, לתרום לקידום המשא ומתן.

בהתייחס לקשרי איראן עם צרפת אמר רוחאני, כי בתקופת נשיאותו של ז'אק שיראק, שאפה צרפת להגיע לקשרים אסטרטגיים עם איראן. בעוד שברטיניה וגרמניה טענו, שהן מעוניינות רק בקשרים

טובים עם איראן, צרפת רצתה להגיע לדרג קשרים גבוה יותר בשל חשיבות המפרץ הפרסי עבורה ולנוכח השפעת איראן על ההתפתחויות בסוריה ובלבנון החשובות עבור צרפת. הוא סיפר כיצד הודו הצרפתים לאיראן, לאחר שמזכ"ל חזבאללה, חסן נצראללה, מנע מתומכיו לקרוא קריאות גנאי נגד צרפת במהלך נאום, שנשא בכנס גדול בלבנון.

רוחאני התייחס להשפעת הפעלת כור המרת האורניום באצפהאן בשנת 2005 על המשא ומתן הגרעיני. הוא טען, כי האיראנים עדכנו את האירופאים מראש בנוגע לכוונתם להפעיל את המתקן והופתעו מתגובתם החריפה להפעלתו.

יו"ר הארגון האיראני לאנרגיה אטומית לשעבר, ע'לאם-רזא אקאזאדה (Gholam-Reza Aqazadeh), הסתייג, לדברי רוחאני, מהסכם פאריס שנחתם בין איראן למערב והציג את הסתייגותו בפני המנהיג העליון. רוחאני ציין, כי מדובר בעמדה טבעית מצד הארגון לאנרגיה אטומית, ששאף להתקדם בתוכנית הגרעין והתנגד לכל הקפאה בתוכנית. ראשי הארגון רצו להוכיח, שמדעני הגרעין מסוגלים להתקדם בתוכנית כיוון שהיו רבים, ובהם גם מומחים לפיזיקה מהאוניברסיטה, שטענו, שהתוכנית אינה אפשרית. העברת תיק הגרעין למועצת הביטחון לאחר הפעלת המתקן באצפהאן הפתיעה, לדברי רוחאני, את האיראנים. הוא ציין, כי אינו יודע מה היה קורה אילו הערכת איראן הייתה, שהעניין יועבר למועצת הביטחון, אך טען, כי הייתה הסכמה בקרב בכירי המשטר, כי בסופו של דבר יש לחדש את הפעילות באצפהאן ובנתנז.

בהתייחסו למעורבות הממשלה בקביעת אסטרטגיית הגרעין אמר רוחאני, כי הממשלה אינה מעצבת את המדיניות הכוללת וכי יש עקרונות הנקבעים בדרג שמעל לממשלה. לממשלה יש, עם זאת, תפקיד חשוב בניהול מדיניות הגרעין וכאשר ממשלה מתחלפת, הדבר משפיע גם על האסטרטגיה ולא רק על הטקטיקה. הוא טען, כי לא היו הבדלים משמעותיים בין ממשל ח'אתמי לממשל רפסנג'אני, אך ממשלתו של אחמדינז'אד, לעומת זאת, נהגה באופן שונה מאוד. הוא הדגיש, עם זאת, כי ההחלטה להפעיל את המתקן באצפהאן התקבלה בשלהי תקופת ח'אתמי. הפעם הראשונה בה הינחה המנהיג העליון להפעיל את מתקן ההמרה באצפהאן היתה, לדבריו, ב-26 באפריל 2005. ההנחיה נותרה בעינה גם לאחר שרוחאני הציג לח'אמנהאי את השלכותיה הפנימיות והחיצוניות. לאחר קבלת ההחלטה עדכן רוחאני את האירופאים בלונדון והם לא הביעו התנגדות של ממש להפעלת המתקן. שר החוץ הבריטי דאז, ג'ק סטראו, נסע בעניין זה לווינגטון על מנת להשיג את הסכמת האמריקאים להגיע להסדר עם האיראנים. האמריקאים טענו, שאין טעם להגיע להסכמה עם הממשל האיראני היוצא ויש להמתין ולראות מי יהיה הנשיא הבא.

בסיום הריאיון התייחס רוחאני גם לחילוקי הדעות הפנימיים בסוגיית הגרעין. הוא טען, כי הראשון שביקר במתקני הגרעין היה ראש הממשלה לשעבר ומנהיג האופוזיציה הרפורמיסטית כיום, מיר-חוסייין מוסוי, והדבר משקף את הקונצנזוס הקיים באיראן סביב תוכנית הגרעין. הוא ציין, כי גם אם ייבחר בעתיד נשיא אחר, לא תשתנה עמדת איראן ביחס לטכנולוגיה הגרעינית. חילוקי דעות פנימיים קיימים, לדבריו, רק בנוגע לקצב ההתקדמות הרצוי.

הוא הדגיש את הצורך בתיאום בין צוות המשא ומתן הגרעיני לממשלה. המנהיג הוא שמקבל אומנם את ההחלטות, אך צוות ניהול המשא ומתן חייב להיות מתואם עם הממשלה, כיוון שלממשלה יש תפקיד חשוב בגיבוש מדיניות החוץ ולמשא ומתן יש השלכות, שהממשלה צריכה להתמודד עימן. זו הסיבה, שברגע שנוצרו חילוקי הדעות הקטנים ביותר בין אחמדינז'אד ללאריג'אני, נאלץ לאריג'אני לפרוש אף על-פי שאחמדינז'אד הוא שמינה אותו. רוחאני ציין, כי לאחר בחירות 2005 הוא ביקש מהמנהיג להתפטר מתפקידו כמזכיר המועצה העליונה לביטחון לאומי בטענה, שמדובר בתפקיד המחייב אמון מלא עם הנשיא, כפי שהיה בינו לבין רפסנג'אני וח'אתמי. רוחאני ציין בפני ח'אמנהאי, כי מאחר שהוא אינו מכיר את הנשיא אחמדינז'אד וזה אינו מכיר אותו, הוא אינו יכול להמשיך בתפקידו והמנהיג קיבל את עמדתו (אתר מרכז המחקרים של המועצה העליונה לביטחון לאומי, www.csr.ir/Center.aspx?lng=fa&subid=-1&cntid=2497, 7 מאי 2012).

במקביל לריאיון זה פרסם בסוף השבוע שעבר היומון תהראן אמרוז (Tehran Emrooz) קטע מספרו החדש של רוחאני העוסק בפגישתו הראשונה עם הנשיא אחמדינז'אד זמן קצר לאחר בחירתו כנשיא בשנת 2005. רוחאני סיפר, כי יומיים לפני פגישת מועצת הנגידים של סבא"א, שנקבעה ל-9 באוגוסט 2005, זימן אותו אחמדינז'אד לפגישה ושאל אותו לסיבת הפגישה המיוחדת של מועצת הנגידים. רוחאני השיב לו, כי המועצה מתכוונת לדון בהפעלת מתקן ההמרה באצפהאן. אחמדינז'אד אמר, כי אין לסבא"א כל זכות לדון בכך, והינחה את רוחאני לשוחח על כך עם מזכ"ל הסוכנות, מחמד אל-בראדעי. רוחאני אמר לנשיא, כי אל-בראדעי אינו מחליט בכל סוגיה הקשורה לסבא"א וכי מועצת הנגידים של הסוכנות מורכבת משגרירי 35 מדינות, שהחלטתם מבוססת על דוח המזכ"ל.

לאחר שדנו בהשפעה המערבית על סבא"א שאל הנשיא את רוחאני ממה נובעת השפעה זו. רוחאני השיב לו, כי ההשפעה נובעת מכך, שרוב תקציב סבא"א מגיע ממדינות המערב. בתגובה הינחה אותו אחמדינז'אד להתקשר לאל-בראדעי ולהודיע לו, שמעתה תשלם איראן את כל תקציב הסוכנות. רוחאני אמר לו, כי הדבר אינו אפשרי משום שסבא"א פועלת בהתאם לכללים מסוימים ולא תהיה מוכנה להסכים להצעה כזו ומכיוון שהצעה כזו מחייבת את אישור המג'לס.

תשובת רוחאני הרגיזה את הנשיא והוא אמר לו, שאין זה מעניינו של רוחאני. רוחאני סירב להיענות להנחיית הנשיא ואמר לו, כי אם הוא רוצה בכך, עליו לפנות לאל-בראדעי בעצמו. הוא שאל את הנשיא, האם זימן אותו על מנת להתייעץ עימו או על מנת לייעץ לו בנושא הגרעין. הוא אמר לאחמדינז'אד, כי אם הוא מבקש להוציא הנחיות ללא התייעצות עימו, עדיף שימנה מזכיר חדש ל"מועצה העליונה לביטחון לאומי". בתום הפגישה פנה רוחאני לעלי לאריג'אני והודיע לו, שיתכונן לקבל על עצמו את תפקיד המזכיר (תהראן אמרוז, 10 מאי 2012).

מחריפה המתיחות במפרץ הפרסי: תגובות איראניות חריפות ליוזמת האיחוד בין ערב הסעודית ובחרין

היוזמה להקמת איחוד פוליטי חדש בין מדינות המפרץ הפרסי ובראש וראשונה בין ערב הסעודית לבחרין הביאה השבוע לתגובות חריפות באיראן. מנהיגי מועצת שיתוף הפעולה המפרצי התכנסו ביום שני (14 מאי) בריאד על מנת לדון בלוח זמנים להקמת הגוש הפוליטי החדש.

בתגובה ליוזמת מנהיגי מדינות המפרץ פרסמו השבוע חברי המג'לס הצהרה מיוחדת המגנה בתוקף את התוכנית. בהצהרה, עליה חתמו 190 חברי מג'לס, נכתב, כי על שליטי ערב הסעודית ובחרין לדעת, כי תוכניתם תחזק את אחדות העם בבחרין נגד כובשי ארצו ותביא להתפשטות המשבר בבחרין לערב הסעודית. התוכנית תערער, לדברי חברי המג'לס, את היציבות באיזור ותוסיף לבעיות הקיימות. חברי המג'לס הביעו את תמיכתם בהתקוממות אזרחי בחרין הנמשכת מזה 15 חודשים ובשמירת עצמאותה ושלמותה הטריטוריאלית של ארצם (פארס, 14 מאי 2012).

יו"ר המג'לס, עלי לאריג'אני, הצהיר במהלך דיון במג'לס, כי ערב הסעודית תתקשה לבלוע את בחרין וכי התנהלות שתי המדינות תשפיע עליהן לרעה. חבר המג'לס, חסין-עלי שהריארי (Hossein-Ali Shahriari), ציין במהלך הדיון, כי עד 1961 נחשבה בחרין למחוז ה-14 באיראן, אך היא הפכה למדינה עצמאית בשל "בגידת השאה". אם בחרין צריכה להתאחד עם מדינה כלשהי, אמר חבר המג'לס, הרי שזה עם איראן ולא עם ערב הסעודית (מהר, 14 מאי 2012).

אמצעי התקשורת באיראן מתחו, אף הם, ביקורת חריפה על תוכנית האיחוד בין ערב הסעודית לבחרין ודיווחו בהרחבה על ההתנגדות בקרב אזרחי בחרין לתוכנית זו המהווה, לטענתם, איום על עצמאותה ועל ריבונותה. האתר "תאבנאכ" (Tabnak) טען, כי ערב הסעודית חותרת מזה שנים לבלוע את בחרין והזהיר, כי איראן, שמעולם לא התערבה בהתפתחויות בבחרין והסתפקה ב"תמיכה מוראלית" בהתקוממות השיעים בבחרין, לא תוכל לאפשר לסעודים לשנות את הסטטוס-קוו באיזור. תוכנית האיחוד, שהתגבשה באישור ארצות-הברית ובריטניה, מאיימת, לטענת "תאבנאכ", על ביטחונה הלאומי של איראן וזו לא תוכל להמשיך ולשתוק. הניסיון מוכיח, גרס האתר, כי הערבים מבינים רק את שפת הכוח (תאבנאכ, 14 מאי 2012).

גם היומון ג'מהורי-אסלאמי (Jomhuri-ye Eslami) תקף בחריפות את תוכנית האיחוד וטען כי מדובר במזימה מסוכנת, שנועדה להציל את שליטי בחרין מהמהפכה העממית במדינה. במאמר מערכת תחת הכותרת "ניסיונות התמנון לבלוע את בחרין" נטען, כי אין ספק, שהמזימה הסעודית תיתקל בהתנגדות חריפה הן מצד מדינות המפרץ האחרות, החוששות להיבלע אף הן על-ידי ערב הסעודית, והן מצד אזרחי בחרין. לתוכנית זו אין כל בסיס חוקי והיא נועדה אך ורק לאפשר את הישרדותם של שליטי בחרין. ניסיונות האיחוד בין ערב הסעודית לבחרין יחריפו, להערכת היומון, עוד יותר את מצבו של המשטר בבחרין ויגבירו את נחישות אזרחי המדינה להיאבק להפלת משפחת אל-ח'ליפה. לא זו בלבד, שהתוכנית הסעודית לא תמנע את נפילת המשטר הרודני בבחרין, אלא שהיא תוביל להתפשטות ההתקוממות העממית גם לערב הסעודית ותעמיק את מצוקתו של המשטר הסעודי (ג'מהורי-אסלאמי, 14 מאי 2012).

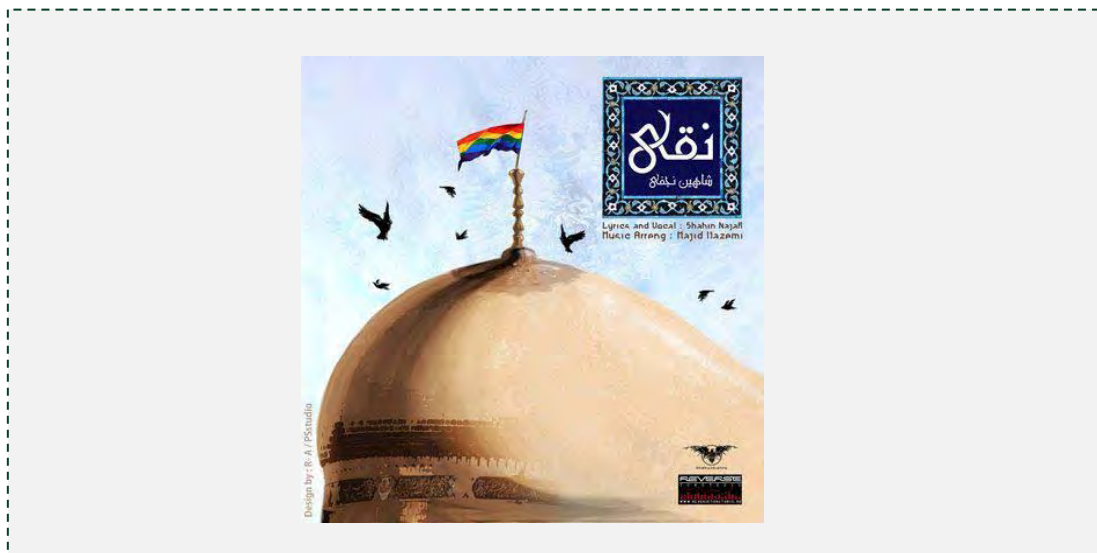
יזכר, כי לאיראן תביעות טריטוריאליזם היסטוריות ביחס לבחרין והיא טענה לריבונות על בחרין מאז היו א"י בחרין תחת שלטון פרס (1602-1782). כאשר הכריזה בריטניה בשנת 1968 על כוונתה להסיג את כוחותיה מהמפרץ הפרסי בשנת 1971 חידשה איראן את תביעתה לריבונות על בחרין. בעקבות משאל עם, שנערך בחסות האו"ם בשנת 1970 ושובו הכריעו רוב תושבי בחרין בזכות עצמאות, חדל השאה, מחמד רזא פהלווי, להעלות את הנושא, אם כי המשיך להתנגד להקמת בסיסים צבאיים אמריקאים על אדמת בחרין. לאחר המהפכה האסלאמית חידשו שלטונות איראן את תביעותיהם ואת פעילותם החתרנית בבחרין תוך ניצול העובדה, כי רוב תושבי האי הם מוסלמים שיעים. שיפור משמעותי ביחסים בין שתי המדינות חל בתקופת נשיאותו של מחמד ח'אתמי, שבשנת 2003 אף היה לנשיא האיראני הראשון, שקיים ביקור רשמי בבחרין.

התביעה האיראנית על שכנתה הערבית המשיכה, עם זאת, לעלות מדי פעם בהצהרות פומביות של בכירים איראנים. בקיץ 2007 עורר עורך היומון כיהאן, חסין שריעתמדרי (Hossein Shariatmadari), משבר חריף ביחסים בין שתי המדינות לאחר שטען, שבחרין היא מחוז איראני, שהופרד מאיראן בעקבות הסכם בלתי-חוקי, שנחתם בין השאה לממשלות ארצות-הברית ובריטניה, ושגם אזרחי בחרין מייחלים לאיחודם עם איראן. הצהרה דומה נשמעה ב-2009 מצד עלי-אכבר נאטק נורי (Ali-Akbar Nateq Nouri), יועצו של המנהיג העליון, שהתייחס לבחרין כמחוז ה-14 של איראן. המהומות העממיות, שפרצו בבחרין בפברואר 2011, שבו והעמיקו את הקרע בין איראן למדינות המפרץ הערביות, שהאשימו את איראן בהתערבות בהתקוממות השיעים במדינה.

פרשת סלמאן רושדי גרסת 2012: שאהין נג'פי והשיר שהרגיז את אנשי הדת השיעים

חיוו של שאהין נג'פי (Shahin Najafi), יוצר, זמר וראפר איראני המתגורר בשנים האחרונות בגרמניה, נתונים בסכנה בעקבות קריאות באיראן להוציאו להורג בשל שיר שנוי במחלוקת שהוציא לאחרונה. השיר נקי (Naghi), שהופץ ב-YouTube, עוסק במגוון בעיות חברתיות ופוליטיות הניצבות בפני איראן, ובהן הסנקציות הכלכליות, השחיתות, הדיכוי הפוליטי ואוזלת ידה של האופוזיציה האיראנית וקורא

לאימאם השיעי העשירי, עלי אלהאדי, המכונה: "עלי אלנקי", לשוב ולהופיע במקום האימאם השנים-עשר, האימאם הנעלם על מנת לפתור בעיות אלה. שיר זה מהווה, לטענת חוגים דתיים באיראן, פגיעה בכבודו של האימאם העשירי הנחשב על-פי האמונה השיעית לסבו של האימאם השנים-עשר. גם התמונה המופיעה בסרטון השיר ב-YouTube עוררה את זעמם של אנשי הדת באיראן. בתמונה מופיע מסגד המזכיר בצורתו את קבר האימאם השמיני רזא בעיר משהד, כשהוא מעוצב בצורת חזה נשי ועליו מתנוסס דגל הגאווה.

את ההשראה לשירו החדש קיבל נג'פי, ככל הנראה, מדף סאטירי, שנפתח במאי 2011 בפייסבוק תחת הכותרת: "המערכה לאזכור האימאם אל-נקי לשיעים" (<http://www.facebook.com/Emam.Naghi>). דף זה, שזכה כבר ליותר מ-17,000 "לייקים", מכיל תכנים סאטיריים וביקורתיים ביחס לאמונות השיעיות, ובעיקר ביחס לאימאמים השיעים.

בתשובה לשאלתה הלכתית בעניינו של מי שפוגע בכבוד האימאם פסקו בימים האחרונים שני אנשי דת בכירים, איתאללה צאפי גלפאגאני (Ayatollah Safi Golpaygani) ואיתאללה נאצר מכארם שיראזי (Ayatollah Nasser Makarem Shirazi), כי כל מי שפוגע בכבודם של האימאמים השיעים הוא בבחינת כופר (פארס, 9 מאי; 13 מאי 2012).

סוכנות הידיעות פארס דיווחה, כי בעקבות פרסום שירו החדש של נג'פי החלה מערכה ציבורית ברשת האינטרנט הקוראת להוצאתו להורג. יוזמי מערכה זו קראו לכל השיעים והמוסלמים לאתר את נג'פי, להוציאו להורג ו"לשלוח אותו לגיהנום" בהתאם לסעיף 513 בחוק הפלילי האיראני הקובע, כי יש להוציא להורג כל מי שפוגע בקדשי האסלאם ובכבודם של הנביאים, של האימאמים השיעים ושל בתו של הנביא מוחמד (פארס, 9 מאי 2012). האתר "שיעה אונליין קרא, אף הוא, להוציא את הזמר האיראני להורג באשמת כפירה ואף הציע פרס על סך 100,000 דולר למי שיעשה זאת. האתר דיווח, כי הפרס ימומן על-ידי בעל ממון מאחת ממדינות המפרץ (שיעה אונליין, 10 מאי 2012). המערכה סביב שירו החדש של נג'פי התרחבה גם לרשת הפייסבוק. במהלך השבוע נפתחו כמה דפי פייסבוק הקוראים לחסלו ואילו עמוד הפייסבוק של נג'פי הוצף במסרים בעדו ונגדו.

דף פייסבוק הקורא לחסל את שאהין נג'פי

בראיון, שהעניק נג'פי לשירות BBC בפרסית בעקבות הסערה שעורר שירו, אמר הזמר, כי לא התכוון לפגוע בכבוד האימאמים השיעים, אך הוסיף, כי בתור אומן אינו מתעמק במשמעויות הנובעות מיצירתו המוסיקלית. נג'פי, יליד 1980, היגר בשנת 2005 לגרמניה, לאחר שלא הצליח לפעול באופן חופשי באיראן בשל מגבלות, שהטילו השלטונות על פעילותו המוסיקלית. הוא כותב ומבצע שירים העוסקים במגוון נושאים פוליטיים וחברתיים. בשנת 2009 הוציא את הסינגל נדא לזכרה של נדא אקא-סלטאן (Neda Agha Soltan), שנהרגה במהומות שפרצו לאחר הבחירות האחרונות לנשיאות.

מגבלות חדשות על השימוש בשרתי דוא"ל זרים

שר התקשורת, רזא תקיפור (Reza Taqipour), פרסם בשבוע האחרון שורת הנחיות המטילות מגבלות חדשות על השימוש בשרתי דוא"ל זרים, ובהם: Yahoo, Hotmail, Gmail ו-MSN. במכתב, ששלח השר לנגיד הבנק המרכזי, מחמוד בהמני (Mahmoud Behmani), התבקש הנגיד לאסור על כלל הבנקים המסחריים באיראן לשלוח הודעות דוא"ל לכתובות המקושרות לשרתי דוא"ל זרים או לקבל הודעות דוא"ל שנשלחו מכתובות כאלה.

הנחיה דומה ניתנה בימים האחרונים גם לחברות ביטוח, למפעילי טלפונים סלולאריים ולחברות ממשלתיות נוספות. במכתב, ששלח השר התקשורת לראש הארגון לרגולציה תקשורתית, מחמד כרמפור (Mohammad Karampour), נכתב, כי הנחיה זו תקפה לגבי כלל משרדי הממשלה, האוניברסיטאות והחברות הממשלתיות. במכתב ציין השר, כי דוא"ל ציבורי משמש להוצאת מידע מהמדינה ויש לאסור, לפיכך, את השימוש בשרתי דוא"ל זרים. בהתאם להנחיית השר תפורסם רשימת ספקי שירותי הדוא"ל הפנימיים הממוקמים בתוך איראן והמוסדות הממשלתיים יוכלו לשלוח ולקבל הודעות דוא"ל רק לכתובות המקושרות באמצעות השרתים הפנימיים. משמעות ההנחיה היא, כי לקוחות פרטיים של בנקים, מפעילי טלפונים סלולאריים וכיו"ב לא יוכלו לקבל את פירוט חשבונותיהם או ליצור קשר

באמצעות הדוא"ל עם גופים אלה אם לא יפתחו כתובת דוא"ל חדשה באמצעות שרת דוא"ל פנימי
(<http://www.irwebnews.com/foreign-email-use-prohibited-in-bank.html>, 10 מאי 2012).

"בבקשה, המייל שלך הגיע!!"

במקביל הנחה שר התקשורת את כל משרדי הממשלה והארגונים הממשלתיים לעשות שימוש בלעדי
באתרים המסתיימים בסימת ir. באיגרת, שנשלחה לכלל המנגנונים הממשלתיים, נכתב, כי השימוש
בסימת איראנית זו מחייב מעתה את כלל המוסדות הממשלתיים. משרדי הממשלה והארגונים
העצמאיים הקשורים אליהם יחויבו להשתמש בסימת gov.ir, ארגונים ומוסדות בלתי-ממשלתיים, כגון:
עיריות ואיגודים מקצועיים יחויבו להשתמש בסימת org.ir, אוניברסיטאות ומוסדות להשכלה גבוהה
ישתמשו בסימת ac.ir ובתי-ספר ישתמשו בסימת sch.ir (פארס, 8 מאי).

סוכנות הידיעות מהר (Mehr) דיווחה השבוע (13 מאי), כי עד כה הצטרפו 20,000 אזרחים לספק
שירות הדוא"ל האיראני "צ'אפאר" (Chapar). ספק זה הוכר לאחרונה על-ידי הארגון לטכנולוגיית מידע
כאחד הספקים, שניתן להשתמש בשירותי הדוא"ל שלהם. בעקבות האיסור על שימוש בשירותי ספקי
הדוא"ל הזרים פרסם הארגון, כי ניתן להשתמש בשירותי הדוא"ל המוצעים באתרים הבאים:
<http://mail.iran.ir/Mail>, <http://mail.post.ir> ו-<https://www.chmail.ir>

הנחיות השר המערימות קשיים רבים בפני אזרחי המדינה בפעילותם מול מוסדות וארגונים ממשלתיים,
כבר מעוררות ביקורת חריפה. יו"ר ועדת התקשורת של המג'לס, עלי מטהרי (Ali Motahhari), אמר
השבוע, כי הנחית השר לאסור על שימוש בשרתי דוא"ל זרים אינה חוקית וגם הנחייתו לחייב שימוש
בסימת ir. יכולה להיחשב כהמלצה בלבד. הגורמים היחידים שיכולים, לדבריו, לקבל החלטות כאלה
הם "מועצת הסייבר העליונה" והמג'לס (אילנ"א, 12 מאי 2012).

כמה מאמצי התקשורת מתחו, אף הם, ביקורת על הנחיות שר התקשורת. האתר ח'בר אונליין
(Khabar Online) הביע הסתייגות מההנחיות הפוגעות בלקוחות הבנקים ויתר השירותים
הממשלתיים. האזרחים טרם חויבו אומנם לעשות שימוש בשירותי הדוא"ל האיראני הפנימי, נכתב

באתר, אך זוהי למעשה משמעות הנחיות משרד התקשורת, כיוון שהאזרחים יהיו חייבים להתחבר לשירותי הדוא"ל הפנימיים על מנת ליצור קשר עם בנקים ומוסדות ממשלתיים נוספים (ח'בר אונליין, 10 מאי 2012).

גם היומון הרפורמיסטי שרק (Shargh) טען, כי ההנחיות, שהוציא שר התקשורת, אינן ראויות. במאמר מערכת, שפרסם היומון, נכתב, כי משרד התקשורת עדיין לא הגדיר מהו "דוא"ל לאומי", לא גייס את המגזר הפרטי לתמיכה במאמצים להקים רשת דוא"ל פנימית, לא גייס את אמון הציבור להתחבר לשירותי הדוא"ל הפנימיים ולא דאג ליידע את הציבור בנוגע לשירותים אלה.

האינטרס לשמור על ביטחון המידע של לקוחות הבנקים, חברות הביטוח ויתר החברות הממשלתיות ברור לחלוטין, נכתב במאמר, אך יש לעודד את האזרחים לפנות לשירותי הדוא"ל הפנימיים טרם פרסום הנחיות האוסרות על שימוש בשירותי דוא"ל זרים. במקום להוציא הנחיות האוסרות על שימוש בשירותים הזרים, על הממשלה לנקוט בצעדים הדרגתיים לקראת המעבר לשירותי הדוא"ל הפנימיים, לעודד את הציבור להתחבר לשירותים הממשלתיים באמצעות שרתים פנימיים, לספק את התשתית הטכנית הראויה ולנקוט בכלל הצעדים הנדרשים, ובכללם: אספקת רישיונות, הקמת חברת תמיכה, קבלת תעודות בינלאומיות וביצוע שלב ניסוי מקדים. רק לאחר מכן ניתן יהיה לפרסם הנחיות, שיאסרו על שימוש בשירותי דוא"ל זרים (שרק, 10 מאי 2012).

ההנחיות החדשות, שנועדו לעודד את אזרחי איראן לפתוח חשבונות דוא"ל פנימיים, ניתנו במסגרת המאמץ הלאומי לקדם הקמת רשת אינטרנט לאומית פנימית ושירותי דוא"ל נפרדים. פרויקט האינטרנט הלאומי הנפרד נחשב לאחד הפרויקטים הממשלתיים, שנועדו להגביר את יכולת המשטר להגביר את יכולתו לשלוט ולפקח על תעבורת רשת האינטרנט. במקביל הצהירו בכירים במשרד התקשורת בשנתיים האחרונות, כי בכוונת השלטונות להשיק שירותי דוא"ל נפרדים וכן מנוע חיפוש לאומי, שיהווה תחליף למנועי החיפוש הבינלאומיים.

בחודש פברואר האחרון חסמו שלטונות איראן את הגישה לשירותי חברות Yahoo-Google, ובכללם לשירותי הדוא"ל שלהם. בכירים איראנים שבו והצהירו בחודשים האחרונים, כי שירותים אלה משמשים את אויבי איראן לאיסוף מידע על המתרחש במדינה.

תמונות השבוע: ביקור הנשיא אחמדינ'אד במחוז ח'ראסאן רזוי (Khorasan Razavi)

Photo :Hamed Malekpour FARS NEWS AGENCY

Photo :Hamed Malekpour FARS NEWS AGENCY

Photo :Hamed Malekpour FARS NEWS AGENCY

Photo :Hamed Malekpour FARS NEWS AGENCY

Photo :Hamed Malekpour FARS NEWS AGENCY

Photo :Hamed Malekpour FARS NEWS AGENCY

MEHR

MEHR

MEHR

MEHR